

Dünyayı Değiştiren ÖĞRETMENLER

Herkesin hayatında önemli yer edinen en az bir öğretmeni olmuştur. Belki okuma yazmayı öğreten, belki bir deneyle bilime karşı merak uyandıran, belki de örnek davranışlarıyla rol modeli olan... Öğretmenler bunları yaparken sadece ders anlatmaz; ilham verir, düşünme biçiminizi değiştirir. İşte, eğitim tarihi de böyle öğretmenlerle dolu! Onların öğrencileri arasında imparatorlar, bilim insanları hatta bir ulus yer alır. Gelin, dünyayı değiştiren o öğretmenlerle tanışalım.

Bir Ömür Boyu Öğretmen: Marie Curie

Marie Skłodowska Curie, 1867-1934 yılları arasında yaşamış Polonya asıllı bir bilim insanı. Daha çok iki Nobel Ödülü sahibi olmasıyla bilinse de ömür boyu öğretmenlik yaptı. 66 yıllık yaşamının yaklaşık 40 yılını eğitim vererek geçirdi. Babası öğretmen, annesi ise okul müdürü olan Marie, çocukluğundan itibaren başkalarına bir şeyler öğretmenin değerini kavrayarak büyüdü.

Marie Curie'nin tam iki öğrencisinin Nobel Ödülü aldığını, bir öğrencisinin de yeni bir element keşfettiğini biliyor muydunuz? Onun ilham verici hayatıyla ilgili

daha fazla bilgi edinmek için karekodu akıllı cihazınıza okutabilirsiniz.

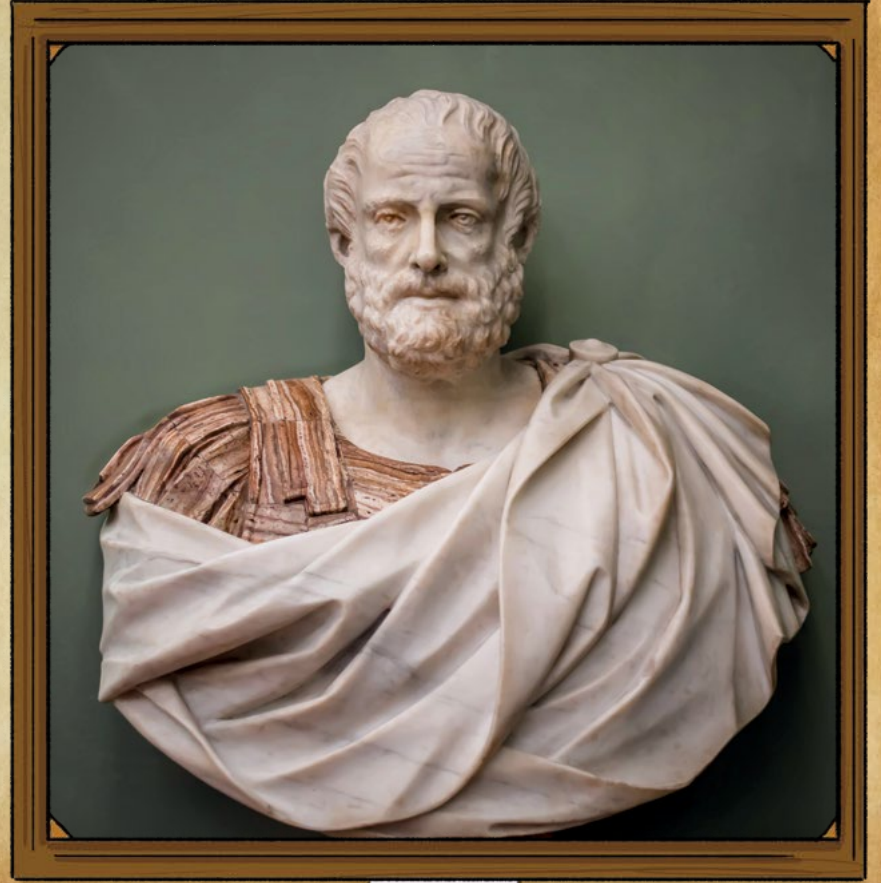

Marie Curie amfide eğitim verirken

İlk Öğretmenlerden: Aristo

Aristo milattan önce 384-322 yılları arasında Antik Yunan'da yaşamış ünlü bir filozoftu. Tarihte "Muallim-i Evvel" yani "İlk Öğretmen" olarak anıldı. Atina'da Lykeion adında bir okul kurarak pek çok öğrenci yetiştirdi. Âdeta bir bilim ve felsefe merkezi olan bu okulda on iki yıl boyunca ders verip tartışmalar yürüttü.

Mantık, fizik, biyoloji, siyaset ve daha pek çok alandaki fikirlerini eserlerinde anlattı. Bu eserler yüzyıllarca okullarda okutuldu ve eğitim dünyasına yön verdi. Aristo'nun çalışmaları ve düşünceleri bugün de felsefe eğitiminin temel bölümlerinden birini oluşturuyor.

Aristo

Evreni Anlatan Öğretmen: Uluğ Bey

Uluğ Bey

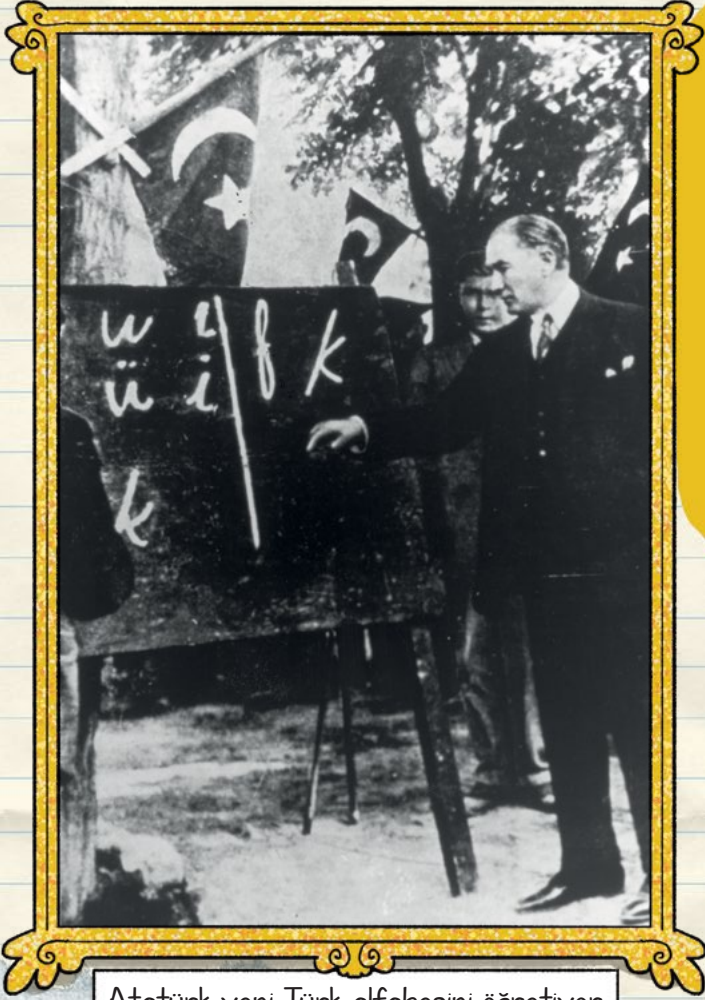
Uluğ Bey, 1394-1449 yılları arasında yaşamış ünlü Türk gök bilimci ve matematikçiydi. Günümüzde Özbekistan sınırları içerisinde kalan Semerkant'ı, o dönemin öğrencileri ve bilginleri için âdeta bir eğitim merkezi hâline getirdi. Orada bir gözlemevi kurdu ve dersler verdi. Güneş saati ve Dünya'nın yüz ölçümü gibi konularda çalışan Ali Kuşçu da bu gözlemevinde yetişen, Uluğ Bey'in ünlü öğrencilerinden biriydi.

Uluğ Bey ve Ali Kuşçu'yu gözlemevinde çalışırken gösteren temsili çizim

Bir Ulusun Başöğretmeni: Mustafa Kemal Atatürk

Atatürk yeni Türk alfabesini öğretiyor.

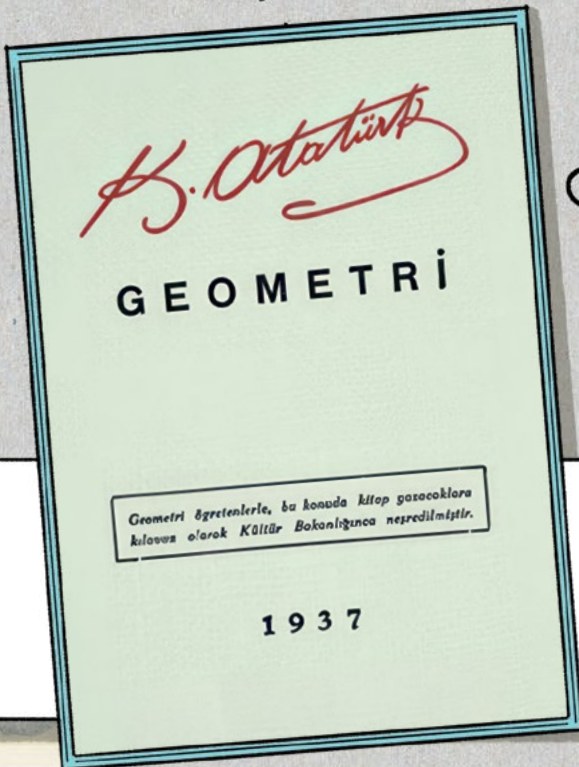
Mustafa Kemal Atatürk denince aklınıza genelde bir devlet kurucusu, bir lider gelir. Ancak Atatürk'ün bir başka rolü daha var: öğretmenlik! O, milletine yeni şeyler öğretmek için kollarını sıvadı ve eğitime her zaman büyük önem verdi. 1928 yılında Harf İnkılabı'nın yapılmasıyla tahtanın başına geçti ve yeni Türk alfabesini bizzat öğretti. 24 Kasım 1928'de Atatürk'e başöğretmenlik ünvanı verildi. Bu tarih, günümüzde Öğretmenler Günü olarak kutlanıyor.

Atatürk'ün öğretici yönü bununla sınırlı değildi elbette. Atatürk, 1937 yılında, Sivas Lisesinde bir geometri dersini ziyaret etti. Burada öğrencilerin bazı terimleri telaffuz etmekte güçlük çektiğini gözlemledi. Bunun üzerine tahtanın başına geçti ve temel geometrik kavramları öğrencilere Türkçe terimler kullanarak anlattı.

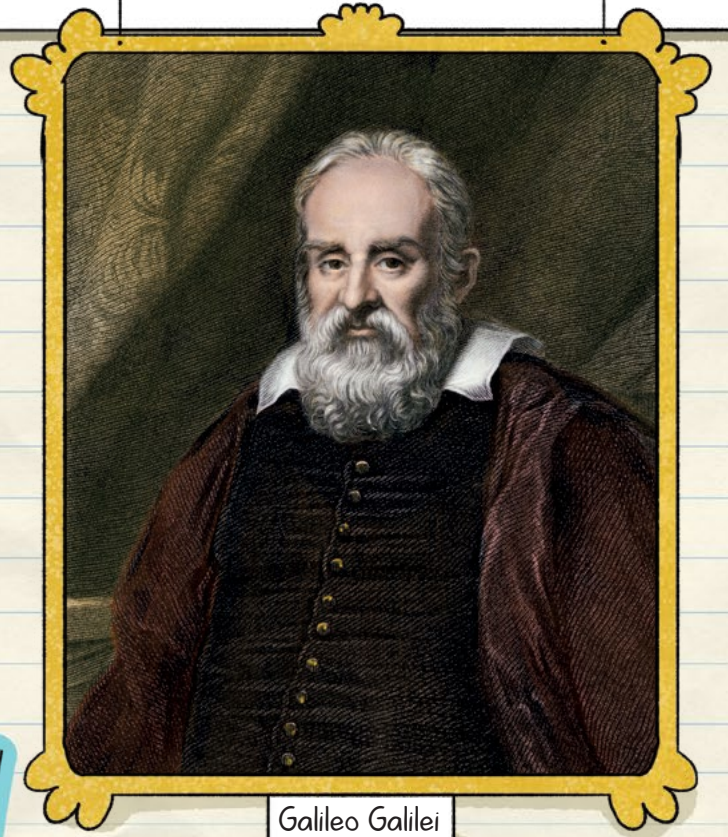
Atatürk, Sivas Lisesinde geometri dersi verirken

Sivas'taki bu deneyimden de anlaşılacağı gibi Türkçeleştirilmiş bilimsel terimlere ihtiyaç vardı. O nedenle Atatürk, Dolmabahçe Sarayı'nda bizzat kaleme aldığı *Geometri* kitabıyla bu alandaki terimleri Türkçeleştiren bir rehber eser ortaya koydu.

Gökleri Öğreten Adam: Galileo Galilei

Galileo Galilei, 1564-1642 yılları arasında yaşamış İtalyan bilim insanı ve öğretmen. Onu belki "Dünya'nın döndüğünü söyleyen adam" olarak duymuşsunuzdur. Galileo, 17. yüzyılda teleskobuyla gök cisimlerinin hareketlerini inceledi ve Dünya'nın Güneş etrafında döndüğünü kanıtlayan gözlemler yaptı. Peki Galileo'yu diğer bilim insanlarından farklı kılan neydi? O, öğretmenliğiyle de ön plandaydı!

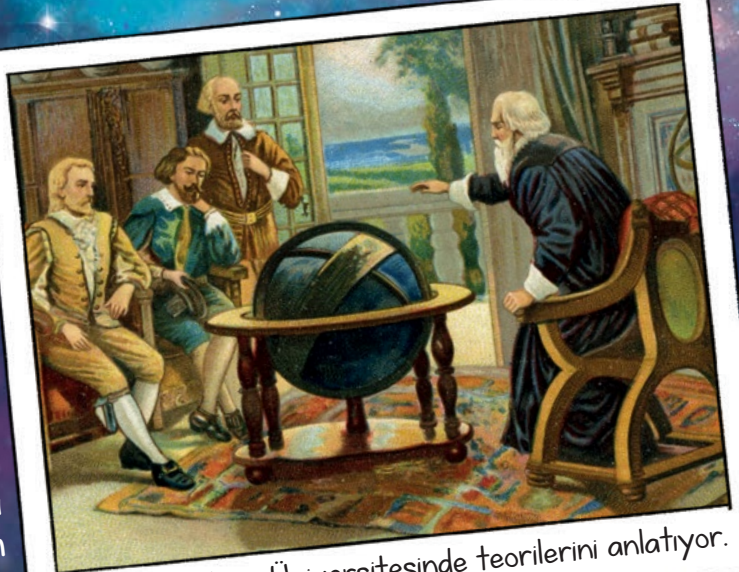
Galileo Galilei

İtalya'da Pisa ve Padova üniversitelerinde matematik ve astronomi öğretmenliği yaptı. Padova Üniversitesinde 18 yıl boyunca ders verip pek çok öğrenci yetiştirdi. Derslerinde o zamana dek inanılan bazı yanlışları bizzat deneyler yaparak düzeltirdi.

Galileo, öğrencileriyle birlikte gözlem yapıyor.

Galileo geliştirdiği teleskobu gökyüzüne çevirdiğinde Jüpiter'in uydularını, Venüs'ün evrelerini ve Ay'ın yüzeyindeki kraterleri ilk kez gözlemledi. Sonra da bu keşiflerini halka ve öğrencilerine anlatmaya başladı. Hatta yeni fikirlerini bir diyalog şeklinde kitaplaştırarak herkesin okumasını sağladı. Onun bu öğretici kitapları, bilim tarihinde çığır açtı. Pek çok araştırmacı onu modern anlamda fiziğin, bilimsel yöntemin olarak kabul ediyor. Bugün evrenle ilgili bildiklerimizin temelinde Galileo'nun o cesur derslerinin izleri vardır.

Galileo, Padova Üniversitesinde teorilerini anlatıyor.